

شناسان

آقای محمد باقر پور امینی از محققان حوزه است. وی تألیفات متعددی در حوزه تربیت اسلامی به رشته تحریر درآورده است. ضمناً نامبرده سرسبیر ماهنامه دانشجویی «پرسمان» وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری (دام‌ظله‌العالی) در دانشگاه‌ها می‌باشد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

تربیت جنسی در سیره نبوی

محمد باقر پور امینی

«محقق حوزه و دانشگاه»

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

درآمد

تربیت جنسی به حکم نیروی فوق العاده غریزه جنسی، از مهمترین بخشهای رفتار شناسی اخلاقی است و درباره این موضوع، نظرات و دیدگاه‌های مختلفی طرح گردیده و ساز و کارهای متعدد و گاه متضادی ارائه شده است؛ از جمله بسیاری از مکاتب و نظام‌های تربیتی سکولار، با تکیه بر مبنای اصالت لذت، اصالت سودگرایی، اصالت وجدان و یا اصالت جامعه، با نفی دین و دیدگاه دینی به این موضوع پرداخته‌اند، آنان ریشه رفتارهای اخلاقی را در عقلانیت جستجو می‌کنند.^۱

در برابر، حضور هدایت‌گرایانه پیامبران الهی و امامان معصوم، تبیین‌کننده ضرورت نقش دین در تمام عرصه‌ها به منظور فراهم آوردن زمینه رشد و اعتلای فراگیر انسان بوده است، در این مورد می‌توان از حضور فراگیر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یاد کرد؛ ایشان هدف مبعوث شدن و محور ماموریت آسمانی خویش را تثبیت، تکمیل و ارزش‌ها و رفتارهای اخلاقی می‌دانست^۲، او می‌کوشد آن دسته از قابلیت‌های درونی را که دستمایه انسان برای رسیدن به اوج کرامت، بزرگ‌منشی و خداگونه شدن است، شکوفا کند و زمینه

۱. مصباح، محمد تقی، فلسفه اخلاق، تهران: انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۴، ص ۱۹۷.

۲. «بعثت لاتمم مکارم الاخلاق»: مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، بیروت: الوفاء، ج ۷۰، ص ۳۷۲.

بروز آنها را فراهم آورد.^۱ در راستای تحقق این رسالت، سمت و سو دهی صحیح و سالم به تمایلات جنسی مرد و زن را نیز در زمره آن دانست.

در این مقاله، پس از آشنایی با مفهوم تربیت جنسی، به بررسی شیوه‌های تربیتی رسول خدا ﷺ در سالم سازی تمتعات جنسی مرد و زن و حذف شیوه‌های غلط و ناشایست جنسی می‌پردازیم.

چیستی تربیت جنسی

تربیت^۲ شاخه‌ای از علوم تجربی انسان است که به مجموعه عادات فکری که باید کسب شود و مجموعه خصایل اخلاقی که باید رشد کند، اطلاق می‌شود.^۳ همچنین می‌توان تربیت را به فرایندی از آموزش و پرورش اطلاق کرد که طی آن تلاش می‌شود به مخاطب در جهت شکوفا سازی استعدادها و قابلیت‌های درونی‌اش کمک شود. جنسیت یا تمایل جنسی^۴ در یک معنا فعالیت شهوانی است که موجب جذب یک جنس در مقابل جنس دیگر شده، به لذت یا تولید مثل منجر شود، و در معنای دیگر مفهوم زیست‌شناسی جنسی را در بر می‌گیرد؛ یعنی همان اندام جنسی مردانه یا دستگاه تناسلی زنانه.^۵

«تربیت جنسی» در یک معنای فراتر از احساس جنسی، به رشد شخصیت اجتماعی، اخلاقی و فرهنگی افراد نیز نظر دارد و در این مقاله با الهام از سیره نبوی، به نوعی فرآیند زمینه سازی و به کارگیری شیوه‌هایی برای ایجاد صفات و رفتارهای جنسی سالم و زدودن صفات و رفتارهای جنسی ناشایست در انسان می‌پردازیم.

۱. امینی، ابراهیم؛ اسلام و تعلیم و تربیت، قم: انتشارات انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران، ص ۱۲.

2. Education.

۳. شکوهی، غلامحسین؛ مبانی و اصول آموزش و پرورش، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸، ص ۲۱.

4. Sex or sexuality.

۵. کجیاف، دکتر محمد باقر؛ روان‌شناسی رفتار جنسی، تهران: نشر روان، ص ۱۲ و ۱۳.

میل جنسی؛ وادادگی یا دلدادگی

بلوغ مهمترین رویداد تاریخ جنسی هر فرد در دوران نوجوانی است و طی آن تحولاتی سریع و ناگهانی در رشد جسمانی، فیزیولوژیک و روانی تحقق می‌یابد، و می‌توان ظهور جوانه‌های بلوغ را مرحله‌ای از تکامل آدمی انگاشت که در آن، دستگاه جنسی، نظام کلی دفع داخلی و عموماً اندام فرد بازسازی می‌شود.^۱ بلوغ جنسی با ترشح غدد جنسی و ظهور ویژگیهای ثانوی جنسی از قبیل رویش موهای زاید و فعالیت غدد عرق در زیر بغل و برخی از آثار اختصاصی دو جنس مشخص می‌شود، پسران با احتلام و دختران با شروع قاعدگی به این مرحله از رشد، قدم می‌گذارند.^۲ با وجودی که بلوغ جنسی در دختران زودتر از پسران شروع می‌شود لیکن پسران پس از بلوغ بیشتر از دختران خواستار اوج لذت جنسی هستند.^۳

آنچه می‌توان بر آن تکیه کرد این است که میل جنسی و گرایش به لذت بردن از این غریزه فطری و خدادادی با آغاز بلوغ، در تمام دختران و پسران وجود دارد و به عنوان یکی از نیرومندترین غرایز انسان بشمار می‌آید، به گونه‌ای که نوجوان و جوان خود را در چنگال قوی این غریزه به نوعی بی‌دفاع، ناتوان و آن را خارج از اراده و اقتدار شخصی احساس می‌کند.

براستی، در برابر این «نیاز» جنسی چه باید کرد؟

دوری و پشت پا نهادن بدان، یا گرایش به ارضای آن، خواه به هر وسیله ممکن و یا در

چهار چوب بایدها و نبایدهای ترسیمی از سوی دین؟

در مسیحیت به نوعی در جهت سرکوب شهوت جنسی گام برداشته شده است و رهبانیت و دوری از زن را توصیه می‌نمایند، در این دیدگاه، ارباب کلیسا با پلید انگاشتن

۱. مالدینووسکی، براتیسلاو؛ میل جنسی و فرونشانی آن در جوامع نامتمدن، ترجمه: محسن ثلاثی، تهران:

انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۵.

۲. مصباح، علی و دیگران؛ روانشناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی، قم: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه،

۱۳۷۴، ص ۳۹۸.

۳. گروهی از نویسندگان؛ روانشناسی رشد، ترجمه: رحمانیان، تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۶۷.

رابطه جنسی، به صورتی افراطی به محدود کردن این امر پرداخته‌اند.^۱ این نگرش منفی به علاقه جنسی، در آیین‌های دیگر نیز به چشم می‌خورد؛ آن‌گونه که برتراند راسل مدعی است که «در همه آیین‌ها، نوعی بدبینی به علاقه جنسی وجود دارد، مگر در اسلام که هرگز آن را پلید نشمرده است.»^۲ البته چنین نگرش منفی به امیال جنسی به نوعی در میان برخی از مسلمانان نیز وجود داشت که رسول خدا با نفی رهبانیت و دوری از ازدواج^۳، در زدودن آن تلاش کرد.

در نقطه مقابل، نظریه پردازانی چون **زیگموند فروید**^۴ با اصل انگاری لذت بی‌حد و مرز، انسان را در جهت ارضای کامل جنسی با هر شکل ممکن آزاد گذارده‌اند، فروید معتقد بود که مهار غرایز و عدم ارضای شهوات جنسی، عقده‌های روانی را ایجاد می‌کند و برای آرام سازی غرایز باید به اشباع بی‌حد و حصر آن پرداخت!!؟ سیمای کنونی غرب به نوعی ترسیم‌کننده این دیدگاه است.^۵ هر چند که منتقدان جدی نیز همچون **اریک فروم، یونگ و هورنای** در برابر فروید موضع گرفته، به نقد دیدگاه وی پرداخته‌اند.

این نوع نگاه به امیال جنسی به نوعی اسیر شدن در برابر خواستهای شهوانی و دوری از سعادت و کمال است و چون امیال آدمی در مرحله معینی توقف ندارد و همواره او را به جلو سوق می‌دهد، به کامیابی محدود و معقول قانع نمی‌شود و سرانجام آدمی را در دامی بزرگ و نابودی گرفتار می‌سازد. از این رو پیامبر در برابر این دلدادگی محض و تسلیم به خواسته‌های آزادانه و حریم شکنانه جنسی ایستادگی نمود و انسان را تشویق به تأمین و پاسخگوئی سالم نیاز جنسی، رهنمون ساخت.

۱. مطهری، مرتضی؛ اخلاق جنسی، تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۷۰، ص ۱۲.

۲. همان، ص ۱۸.

۳. «لا رهبانیه فی الاسلام»؛ محدث نوری، مستدرک الوسائل، قم: موسسه آل‌البیت، ۱۴۰۸، ج ۱۴، ص ۱۵۵.

4. Sigmund Freud.

۵. اخلاق جنسی، ص ۳۷ و ۳۸.

کامیابی جنسی

غریزه جنسی یک اصل و واقعیت پذیرفته شده‌ای است که مانند تشنگی، گرسنگی و سایر نیازها، در جهت ارضاء، وجود آدمی را به فعالیت وامی‌دارد و او را تا حصول نتیجه برمی‌انگیزد.

برای ارضای این غریزه، شیوه‌های مختلفی وجود دارد؛ برخی از آنها مانند ازدواج (خواه دائم یا موقت) با طبیعت انسانی موافق و سازگار است. پاره‌ای دیگر مغایر با طبیعت بشر و فلسفه آفرینش این غریزه می‌باشد که به آن انحراف جنسی می‌گویند.

رسول گرامی اسلام ﷺ بر حق طبیعی انسان در بهره‌گیری از لذت جنسی تاکید داشتند و تامین این نیاز را با رعایت حریم‌ها و حدود تعریف شده، توصیه می‌فرمودند. آن حضرت ضمن تشویق به تاهل و ازدواج کردن، به تنظیم و تعدیل علاقه جنسی و رعایت اخلاق جنسی سفارش می‌نمود. زیرا تکیه بر نظام اخلاقی و معنوی، خویشن‌داری و کنترل تمایلات جنسی، در فرهنگ اسلامی تا پیش از مرحله ازدواج، اصلی مهم است، تا پس از سپری شدن دوران نوجوانی و ورود به جوانی به ازدواج اقدام کرده و ضمن بهره‌جستن از این لذت، حیات جنسی خویش را در مسیر صحیح مستقر سازد.

پیامبر ﷺ ازدواج را وسیله‌ای برای کامجویی سالم لذت جنسی و ارضای نیاز جنسی، عفت و سلامت فرد و جامعه می‌دانست و می‌فرمود:

«از دواج بهترین وسیله برای حفظ و فروهشتن نگاه شهوانی، عفت جنسی، پاکدامنی و شرافت انسانی است.»^۱

بنابه فرمایش امیرالمؤمنین، رسول خدا ﷺ فراوان این جمله را می‌فرمود:

«هر کس دوست دارد از سنت من پیروی کند، از دواج نماید، زیرا ازدواج از سنت من است.»^۲

۱. «هو اغض للبصر و اعف للفرج و اکف و اشرف». مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۵۳.

۲. «فان رسول الله كثيرا ما كان يقول: من كان يحى ان يتبع سنتي فليتزوج، فان من سنتي التزويج».

ایشان با ازدواج هر یک از یاران، خرسند می‌گشت و پس از اطلاع، درباره او چنین می‌فرمود: «دینش کامل شد»^۱

حضرت محمد ﷺ تجرد را پلید می‌شمرد و بدترین مردم را عزیب‌ها و مجردانی می‌دانست که توان ازدواج دارند ولیکن بدان روی نمی‌آورند^۲، بی‌شک چنین واکنشی بجا و شایسته است چون روی گردانی از ازدواج، ضمن آسیب رسانی به روح و جسم آدمی، تهدیدی برای جامعه نیز به شمار می‌آید. روزی رسول خدا ﷺ به توصیف قیامت برای مردم پرداخت، مخاطبان از این سخنان به شدت متاثر شده، گریه کردند. دو نفر از مسلمانان به منزل عثمان بن مظعون آمده و با یکدیگر قرار گذاشتند تا روزها روزه بگیرند و شب‌ها عبادت کنند، در بستر نخوانند، گوشت نخورند، با زنان نزدیکی نکنند، عطر استعمال نمایند و... حتی بعضی تصمیم گرفتند آلت رجولیت خود را قطع کنند! وقتی این خبر به پیامبر رسید، فرمودند: من به چنین روشی مامور نیستم. آن‌گاه فرمودند: «من هم عبادت می‌کنم، گوشت می‌خورم و سراغ زنان می‌روم. هر کس از سنت من اعراض کند از من نیست»^۳

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

جوانی از اهالی مدینه به نام عکاف می‌گوید:

روزی خدمت رسول خدا رسیدم؛ حضرت فرمود: عکاف! زن داری؟ گفتم: نه؛ فرمود: آیا در این باره مشکلی داری؟ گفتم خیر، فرمود: تو که سالم و توانگری. گفتم: آری بحمد الله، فرمود: در این صورت تو از برادران شیطانی، یا باید از راهبان مسیحی باشی، و اگر مسلمانی، بایستی مانند مسلمانان رفتار کنی.^۴

رسول خدا برای دگرگونی فرهنگ غلط برخی از یاران، «زنان را وسیله و کانون

۱. «لم یکن احد من اصحاب الرسول یتزوج الا قال رسول الله کمل دینه». تمیمی، نعمان بن محمد، دعائم الاسلام، قاهره، دارالمعارف، ج ۲، ص ۱۹۰.

۲. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بیروت: دارالفاء، ج ۱۰۳، ص ۲۲۱.

۳. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تهران: انتشارات اسلامیه، ج ۵، ص ۴۹۴؛ دعائم الاسلام، ج ۲، ص ۱۹۰.

۴. نوری، میرزا؛ مستدرک الوسائل، قم: موسسه آل البیت، ج ۱۴، ص ۱۵۵ و ۱۵۶.

آرامش» می‌شمرد^۱ و به نوعی بر این نکته تصریح می‌کرد که «از اخلاق پیامبران دوست داشتن زنان است». ^۲ ایشان در حدیثی چنین فرمودند که «لذتم در زنان قرار داده شده است»^۳ این سخن و روش پیامبر به واقع تفسیر حقیقی این آیه است که فرمود:

«و من آياته أن خلق لكم من أنفسكم أزوجاً لتسكنوا إليها و جعل بينكم مودة و رحمة إن في ذلك لآيات لقوم يتفكرون؛ از نشانه‌های او اینکه از (نوع) خودتان همسرانی برای شما آفرید تا با آنها آرام گیرید، و میاتنان دوستی و رحمت نهاد. آری، در این (نعمت) برای مردمی که می‌اندیشند قطعاً نشانه‌هایی است.»^۴

کنترل جنسی

عفت و پاکدامنی عمومی به دلیل سالم سازی عرصه‌ها و فعالیت‌های اجتماعی به عنوان یکی از برترین خصلت‌ها بشمار آمده است. رسول‌گرامی اسلام اصل عفت را به عنوان یک ارزش در جامعه رواج داد و بر پاکدامنی زن و مرد مسلمان و دوری از آلودگی و فحشا پای فشرد و طین روح بخش کلام الهی را برایشان بازگو کرد و مؤمنان را مصداق این آیه قرآنی دانست که «دامن خود را (از ناپاکی) حفظ می‌کنند»^۵

عفت جنسی در نظر پیامبر اسلام، بسیار تأکید شده است، بدان حد که رسول خدا آن را محبوبترین پاکی نزد خدای تعالی دانسته^۶، انسان با عفت را نیز در گروه محبوبان الهی می‌شمرد.^۷

۱. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، ص ۳۵۱.
۲. کوفی، محمد بن اشعث، الجعفریات، تهران: مکتبه نبوی الحدیثه، ص ۱۸۲.
۳. طباطبائی، محمد حسین، سنن النبی، بیروت: موسسه البلاغ، ۱۴۰۹ ق، ص ۱۱۸.
۴. سوره روم (۳۰)، آیه ۲۱.
۵. «و الذین هم لفروجهم حافظون»، سوره معارج (۷۰)، آیه ۲۹؛ مؤمنون (۲۳)، آیه ۵.
۶. «احب الفاف الی الله تعالی عفاف البطن و الفرج». ورام بن ابی فراس، مجموعه ورام، قم: انتشارات مکتبه الفقیه، ج ۲، ص ۳۰.
۷. «ان الله الحیی المتعفف». شیخ طوسی، الامالی، قم: دارالثقافة، ۱۴۱۴، ص ۳۹.

آن حضرت آرامش و آسایش را از آثار عفت می‌دانست^۱ و از بی‌عفتی امت خود بیم داشت^۲ و آنان را از دوزخی شدن به سبب بی‌عفتی جنسی برحذر می‌داشت.^۳ در فرهنگ تربیتی پیامبر اسلام، عفت جنسی دارای گستره‌ی وسیعی است و شامل کاستن روابط بی‌مورد میان مرد و زن نامحرم، و همچنین لزوم پوشش برای بانوان و پرهیز از چشم‌چرانی می‌شود.

نگاه شهوت‌آلود، بذر شهوت را در دل می‌افشاند^۴ و رسول خدا نگاه شهوانی را تیری مسموم از تیرهای شیطان می‌دانست.^۵ قرآن کریم نیز به مردان و زنان مؤمن چنین توصیه می‌کند:

«قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغْضَوْنَ مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ وَ قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضِضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ؛ به مردمان با ایمان بگو دیده فرو نهند و پاکدامنی ورزند، که این برای آنان پاکیزه‌تر است، زیرا خداوند به آنچه می‌کنند آگاه است و به زنان با ایمان بگو دیدگان خود را از هر نامحرمی فرو بندند و پاکدامنی ورزند.»^۶

در شأن نزول صدر آیه ۳۰ نقل شده است که روزی در مدینه، مرد جوانی از انصار، زن زیبایی را دید که مانند رسم جاهلیت روسری خود را از روی گوش گذارنده و بر پشت افکنده بود و خرامان راه می‌رفت از مقابل جوانی گذشت و مرد جوان که نگاهش سخت معطوف به او گشته بود، به دنبال وی وارد یکی از کوچه‌های مدینه شد ناگاه استخوان یا

۱. بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۸۱.

۲. «ثلاث اخافهن علی امتی من بعدی... شهوة البطن و الفرج». کافی، ج ۲، ص ۷۹.

۳. «اکثر ما تلج به امتی النار الاجوفان: البطن و الفرج». شیخ صدوق، الخصال، قم: موسسه النشر الاسلامی، ۱۴۰۳، ج ۱، ص ۷۸.

۴. «النظرة بعد النظرة تزور فی القلب الشهوة»؛ شیخ صدوق، من لا یحضره الفقیه، قم: موسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۳، ص ۱۸.

۵. «النظرة سهم مسموم من سهام ابلیس»؛ سبزواری. محمد و محمد، جامع الاخبار، قم: موسسه آل البیت، ۱۴۱۴، ص ۴۰۷.

۶. سوره نور (۲۴): ۳۰ و ۳۱.

شیء تیزی که داخل دیوار بود، صورت او را درید. وقتی آن زن دور شد، جوان متوجه شد که خون از چهره اش فرو می ریزد. با خود گفت: سوگند به خدا، نزد رسول خدا ﷺ می روم و او را از این ماجرا آگاه می سازم. وقتی جوان به حضور پیامبر ﷺ رسید، حضرت از علت جراحت صورت او پرسید. جوان ماجرا را بیان کرد. در این هنگام جبرئیل نازل شد و این آیه را آورد «**قل للمؤمنین یغضوا**»^۱

رسول خدا ﷺ درباره چشم چرانی زنان و مردان متاهل می فرماید:

«خشم خدا نسبت به زن شوهرداری که دیدگانش را به غیر همسرش یا به نامحرمان بدوزد،

شدید است. در این صورت خداوند همه اعمال او را بی نتیجه (بدون پاداش) می گرداند.»^۲

انحرافات جنسی

پیامبر اکرم ﷺ هم مروج عفت جنسی بود و هم توصیه به کامیابی مشروع و سالم می فرمود و مردم را از انحرافات جنسی بر حذر می داشت. از جمله این انحرافات که آسیب های شدیدی بر فرد و جامعه وارد می سازد، می توان از نمونه هایی ذیل یاد کرد:

۱- زنا: آمیزش جنسی میان مرد و زنی که از نظر شرعی پیمان زناشویی نبسته اند، زنا خوانده می شود. این نوع رابطه جنسی، راهی زشت و ناروا دانسته شده و همگان را به دوری از آن توصیه شده اند.^۳ رسول خدا ﷺ مسلمانان را از چنین ارتباط نامشروعی بر حذر می داشت. ایشان آلودگی به این گناه را سبب جدا شدن روح ایمان از قلب مسلمان می دانست و می فرمود:

«ای مسلمانان! از زنا پیریزید، به درستی که در قرآن شش ویژگی و اثر وجود دارد: سه خصوصیت در دنیا و سه اثر در آخرت؛ اما آثار دنیوی: نور و روشنایی چهره را از بین می برد، فقر را به دنبال دارد، عمر را کوتاه می کند، و در آخرت موجب غضب خدا، سخت گیری در حساب و جاوید

۱. طباطبایی، محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، بیروت: موسسه الاعلمی، ۱۴۲۰، ج ۱۵، ص ۱۱۶.

۲. حر عاملی. وسائل الشیعه، قم: موسسه آل البیت: ۴۱۰۹ ق، ج ۱۴، ص ۱۷۲.

۳. «ولا تقرّبوا الزّنی اّنه کان فاحشاً و ساء سیّلاً»؛ سوره اسری (۱۷): آیه ۳۲.

ماندن در آتش جهنم خواهد شد.»^۱

برای مجازات زن و مرد زناکار صد تازیانه به عنوان «حد» پیش بینی شده است.^۲

۲- همجنس خواهی: این نوع عمل جنسی، یک فعالیت جنسی غیر طبیعی و بر خلاف فطرت آدمی است که اسلام آن را تجاوز از مرز فطرت و خلقت می‌داند.^۳ شیوع بیماری‌های مخربی چون ایدز (Aids) در همجنس‌گرایان، بیانگر غیر طبیعی بودن این عمل جنسی است.

بزرگترین پیامد منفی همجنس‌گرایی، زوال نسل و به هم ریختگی نظم اجتماعی است، از این رو پیامبر ﷺ به شدت با عمل زشت و بلید همجنس‌گرایی در مردان (لواط) و همجنس‌گرایی در زنان (مساحقه) برخورد کرد.

آن حضرت، مردان همجنس‌باز را غضب شدگان الهی می‌شمارد^۴ و برای مسلمانان از انجام چنین عمل زشتی که قوم لوط بدان آلوده بودند نگران بود.^۵ ایشان مساحقه بین زنان را نیز به نوعی همانند لواط در میان مردان می‌شمارد.^۶ و زنان مسلمان را از این عمل زشت برحذر می‌داشت.

۳- واسطه‌گری: واسطه شدن میان مرد و زن برای یک نوع ارتباط جنسی غیر مشروع و حرام، زشت و از گناهان کبیره شمرده شده است و رسول خدا ﷺ چنین واسطه‌گرانی را لعنت فرموده است؛^۷ ایشان درباره نامطلوبی چنین کاری می‌فرماید: «هرکس میان زن و مردی به طور حرام واسطه‌گری نماید، خداوند بهشت را بر او حرام می‌سازد، جایگاهش دوزخ

۱. خصال، ج ۱، ص ۳۲۰، بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۲۱.

۲. «الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِيَشْهَدَ عَذَابُهُمَا رَبُّكُمْ طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ». سوره نور (۲۴)، آیه ۲.

۳. «و تَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ لِيَلْتَمِتُمْ قَوْمَ عَادُونَ»، سوره شعراء (۲۶)، آیه ۱۶۶.

۴. مجلسی، محمد تقی، روضة المتقين، تهران: موسسه کوشانپور، ج ۱۰، ص ۶۰.

۵. «ان اخوف ما اخاف على امتي من عمل قوم لوط»، للمنذرى، عبد العظيم، الترغيب والترهيب، بيروت: نشر دار الاحياء التراث العربي، ج ۳، ص ۲۸۵.

۶. «مساحقه النساء بمنزلة اللواط في الرجال» مستدرک الوسائل، ج ۲۸، ص ۱۶۶.

۷. «لعن رسول الله الواضله والمتوصله يعني الزانية والقواده»، وسائل الشيعه، ج ۲۰، ص ۳۵۱.

است، و پیوسته مورد خشم خداست تا آن هنگام که بمیرد»^۱

۴ - **خود ارضایی:** استمناء یا خود ارضایی در پسران و دختران یکی از انحراف‌های جنسی است، و در منظر پیامبر ﷺ، این عمل نیز مذموم شمرده شده است.^۲ امروزه دانشمندان زبان‌های متعددی را برای استمناء ذکر کرده‌اند: از جمله می‌توان به تحریک افراطی غدد جنسی، ضعف عمومی بدن، ضعف عصبی و عوارض روحی اشاره کرد.^۳

۵ - **خود نمایی:** اگر حضور زنان در جامعه و در برابر دید نامحرمان، به گونه‌ای باشد که سبب جلب نظر دیگران شود، به نوعی خودنمایی است و چنین عملی ناپسند و انحراف شمرده می‌شود.^۴ پیامبر اکرم در این باره می‌فرماید: «هر زنی که خود آرایی کند و با بهترین لباسش از خانه بیرون رود تا این که مردم او را بنگرند، فرشتگان آسمان هفت‌گانه و زمین‌ها او را لعنت و نفرین خواهند کرد»^۵

۶. **آمیزش با حیوانات:** چنین آمیزشی نیز به عنوان یک انحراف، مذموم دانسته شده است. پیامبر بر آنانکه به آمیزش با حیوانات تن می‌دهد، لعنت فرستاده است.^۶

۱. «من قادیبن امرأة و رجل حراما حرم الله علیه الجنة و ماواد جهنم و سامت مصیرا و لم یزل فی سخط الله حتی یموت»؛ مستدرک الشیعه، ج ۲۰، ص ۲۵۱.
۲. «ناکح الکف ملعون»؛ مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۶.
۳. روان شناسی رفتار جنسی، ص ۱۸۵.
۴. سوره نور، آیه ۳۱.
۵. بحار الانوار، ج ۷۳، ص ۳۲۹.
۶. «لعن الله من وقع علی بهیمة»؛ مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۵.

نتیجه گیری

رسول گرامی اسلام ﷺ به عنوان هدایتگری مهربان، با تاکید بر وجود گزینه جنسی در آدمی، به سالم سازی و جهت دهی اشباع آن در میان مردم پرداخت و ضمن رد اندیشه‌های افراطی و تفریطی، ازدواج را به عنوان بهترین ساز و کار تامین نیاز جنسی معرفی فرمود. آن حضرت در راستای تثبیت ارزش‌ها و رفتارهای اخلاقی، عطر فرهنگ عفت را در میان مردم پراکند و همگان را بر رعایت این مهم سفارش کرد. ایشان را از ابتلاء به انحرافات جنسی برحذر داشت. بی شک با درنگ و تأمل بیشتر در سیره و منش رسول خدا ﷺ و تبیین صحیح آن برای مردم، خاصه نسل جوان می‌توان نمونه‌ای زیبا از منشور «تربیت جنسی» را به جهان عرضه نمود و جامعه‌ای سالم و انسانی بوجود آورد.

در خاتمه موارد زیر توصیه می‌شود:

- ۱) میل جنسی و گرایش به لذت بردن از این گزینه فطری با آغاز بلوغ، در تمام دختران و پسران وجود دارد، سمت و سو دهی صحیح برای ارضای این گزینه ضروری است.
- ۲) دین، نه سرکوب شهوت جنسی را توصیه می‌کند و نه انسان را در جهت ارضای کامل جنسی با هر شکل ممکن آزاد می‌گذارد، بنابراین باید در برابر خواسته‌های حريم‌شکنانه جنسی ایستادگی کرد، و نسل جوان را به پاس‌خگویی سالم نیاز جنسی رهنمون ساخت.
- ۳) عفت و پاکدامنی عمومی باید به عنوان یک ارزش و فرهنگ در جامعه ترویج شود؛ زیرا التزام به این فرهنگ می‌تواند روابط میان مرد و زن نامحرم را سامان دهد و پوشش مناسب برای بانوان و پرهیز از چشم چرانی را نهادینه سازد.
- ۴) یکی از وظایف مهم در تربیت جنسی، آموزش واقعیت رفتاری روحی افراد از جنس مخالف است که دقت و توجه والدین و مربیان را در این راستا می‌طلبد.
- ۵) انحرافات جنسی، آسیب‌های شدیدی بر فرد و جامعه وارد می‌سازد؛ ضمن زشت انگاشتن و ناهنجار بودن آنها، می‌بایست کامیابی مشروع و سالم توصیه نمود. ارائه

الگوهای نمادین و غیرکلامی و بهره‌گیری از زبان نامرئی بهترین شیوه می‌باشد. (۶) ازدواج، سالم‌ترین رویکرد برای کامیابی جنسی است که با طبیعت آدمی و فلسفه آفرینش این غریزه همخوانی دارد. سخت‌گیری‌ها، توقعات و سنت‌های بومی غلط والدین، افکار آرمانی و گاه نادرست جوانان، سن ازدواج را به تأخیر انداخته است. سخت‌گیریهایی بی‌مورد درباره ازدواج باید تا حد ممکن کاهش یابد و خانواده‌ها شرایط را برای ازدواج مناسب فرزندان‌شان با سهولت و دقت فراهم آورند.

فهرست منابع

- ۱- امینی، ابراهیم، اسلام و تعلیم و تربیت، قم، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان.
- ۲- برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن.
- ۳- تمیمی، نعمان بن محمد، دعائم الاسلام، قاهره، انتشارات دارالمعارف، ج ۲.
- ۴- حر عاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، قم، موسسه آل البيت، سال ۱۴۰۹.
- ۵- سبزواری، محمد، جامع الاخبار، قم، موسسه آل البيت، ۱۴۱۴.
- ۶- شکوهی، غلامحسین، مبانی و اصول آموزش و پرورش، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸.
- ۷- شیخ صدوق، محمد، النخصال، قم، موسسه النشر الاسلامی، سال ۱۴۰۳.
- ۸- _____، محمد، من لایحضره الفقیه، قم موسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۳.
- ۹- شیخ طوسی، محمد، الامالی، نشر دارالثقافه، سال ۱۴۱۴.
- ۱۰- طباطبائی، محمدحسین، سنن النبی، بیروت، نشر موسسه البلاغ، سال ۱۴۰۹.
- ۱۱- _____، محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، بیروت، نشر موسسه الاعلمی، سال ۱۴۲۰.
- ۱۲- کجیاف، محمدباقر، روان شناسی رفتار جنسی، تهران، نشر روان.
- ۱۳- کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تهران، انتشارات اسلامی.
- ۱۴- کوفی، محمد بن اشعث، الجغریات، تهران، مکتبه نینوی الحدیثه.
- ۱۵- گروهی از نویسندگان، روان شناسی رشد، ترجمه رحمانیان، تهران، انتشارات آگاه، ۱۳۶۷.
- ۱۶- مالدینووسکی، برانیسلاو، میل جنسی و فرونشاندن آن در جوامع نامتمدن، ترجمه منحسن ثلاثی، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۵.
- ۱۷- محدث نوری، میرزا، مستدرک الوسائل، قم، موسسه آل البيت، ج ۱۴، سال ۱۴۰۸.
- ۱۸- مصباح، علی و دیگران، روان شناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۷۴.

- ۱۹ - مصباح، محمدتقی، **فلسفه اخلاق**، انتشارات اطلاعات، تهران، ۱۳۷۴.
- ۲۰ - مطهری، مرتضی، **اخلاق جنسی**، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۷۰.
- ۲۱ - مجلسی، محمدتقی، **روضه المتقین**، تهران، نشر موسسه کوشان پور.
- ۲۲ - مجلسی، محمدباقر، **بحار الانوار**، بیروت، الوفاء ج ۷۰.
- ۲۳ - عبدالعظیم، المندزی، **الترغیب و الترهیب**، بیروت، نشر دارالاحیاء التراث العربی.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی